

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з хімії (9, 11 класи).

Визначальними в оцінюванні рівня навчальних досягнень учнів з хімії є особистісні результати пізнавальної діяльності, в яких відображаються загальнопредметні компетентності, набуті учнями в процесі навчання.

За відмінностями між обсягом і глибиною досягнутих результатів, ступенем самостійності у виконанні завдань, здатністю використовувати знання у нових ситуаціях виокремлено рівні навчальних досягнень учнів, що оцінюються за 12 бальною шкалою. Кожний наступний рівень вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

При оцінюванні рівня навчальних досягнень з хімії враховується:

- оволодіння хімічною мовою як засобом відображення знань про речовини і хімічні явища;
- рівень засвоєння теоретичних знань;
- сформованість експериментальних умінь, необхідних для виконання хімічних дослідів, передбачених навчальною програмою;
- здатність учнів застосовувати набуті знання на практиці;
- уміння розв'язувати розрахункові задачі.

Усі види оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються за характеристиками, наведеними в таблицях.

Оцінювання теоретичних знань

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) розпізнає деякі хімічні об'єкти (хімічні символи, формули, явища, посуд тощо) і називає їх (на побутовому рівні).
	2	Учень (учениця) описує деякі хімічні об'єкти за певними ознаками.
	3	Учень (учениця) має фрагментарні уявлення з предмета вивчення і під керівництвом вчителя може відтворити окремі його частини.
Середній	4	Учень (учениця) відтворює деякі факти, що стосуються хімічних сполук і явищ.
	5	Учень (учениця) відтворює окремі частини навчального матеріалу, дає визначення основних понять.
	6	Учень (учениця) послідовно відтворює значну частину навчального матеріалу.
Достатній	7	Учень (учениця) відтворює навчальний матеріал, наводить приклади, з допомогою вчителя порівнює хімічні об'єкти.
	8	Учень (учениця) логічно відтворює фактичний і теоретичний навчальний матеріал, застосовує знання в стандартних умовах, порівнює, класифікує хімічні об'єкти.
	9	Учень (учениця) володіє знаннями основоположних хімічних теорій і фактів, наводить приклади на підтвердження цього, аналізує інформацію, робить висновки.
Високий	10	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання на практиці, узагальнює й систематизує інформацію, робить аргументовані висновки.
	11	Учень (учениця) володіє засвоєними знаннями і використовує їх у нестандартних ситуаціях, встановлює зв'язки між явищами; самостійно знаходить, оцінює і використовує інформацію з різних джерел згідно з поставленим завданням; робить узагальнювальні висновки.
	12	Учень (учениця) має системні знання з предмета, аргументовано використовує їх, у тому числі в проблемних ситуаціях; аналізує додаткову інформацію; самостійно оцінює явища, приймає рішення, висловлює судження, пов'язані з речовинами та їх перетвореннями.

Оцінювання практичних робіт

Рівні навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий 1-3 бали	Учень (учениця) знає правила безпеки під час проведення практичних робіт, виконує найпростіші хімічні досліди під керівництвом вчителя.
Середній 4-6 балів	Учень (учениця) складає прилади; з допомогою вчителя виконує окремі хімічні досліди згідно з інструкцією, описує хід виконання дослідів.
Достатній 7-9 балів	Учень (учениця) самостійно виконує практичні роботи згідно з інструкцією, описує спостереження, робить висновки.
Високий 10-12 балів	Учень (учениця) виконує хімічні експерименти, раціонально використовуючи обладнання і реактиви; описує поетапні спостереження; складає звіт, що містить обґрунтовані висновки; виконує експериментальні задачі за власним планом.

Оцінювання письмових робіт контролюючого характеру

Рівні навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий 1-3 бали	Розв'язування задач не передбачене, учень(учениця) дає відповіді на окремі питання(фрагментарні уявлення з предмета)
Середній 4-6 балів	Учень (учениця) складає скорочену умову задачі; робить обчислення лише з готовою формулою; може частково відтворити навчальний матеріал
Достатній 7-9 балів	Учень (учениця) наводить потрібні формули речовин і рівняння реакцій; розв'язує задачі, користуючись алгоритмом розв'язку, логічно відтворює фактичний і теоретичний навчальний матеріал
Високий 10-12 балів	Учень (учениця) самостійно і раціонально розв'язує задачі; розв'язує комбіновані задачі підвищеного рівня складності. Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання, узагальнює й систематизує інформацію, самостійно робить аргументовані висновки

Найважливіше завдання сучасної школи - органічне поєднання навчання, виховання і розвитку школяра. Хімія як наука та навчальний предмет використовує певні методи пізнання: теоретичні (пояснення, моделювання), логічні (порівняння, аналіз, синтез), експериментальні (експеримент). В їх сукупності хімічний експеримент займає провідне місце як основний метод і вид пізнання хімії. З огляду на це для хімічної науки характерним є науковий експеримент, а для хімії як навчального предмету – навчальний.

Види хімічного експерименту: демонстраційний експеримент; практична робота; лабораторний дослід.

Практична робота – це метод навчання хімії, який передбачає самостійне виконання учнями дослідів протягом уроку за інструкцією підручника або без неї після вивчення теми або розділу курсу хімії з метою вдосконалення вже набутих знань і умінь на практиці та їх перевірки.

Головна мета практичних робіт дати учням конкретні знання про речовини та явища, що вивчаються, і прищепити практичні навички та уміння.

Завдання практичних робіт полягає у вдосконаленні експериментальних умінь та навичок учнів з хімії.

На відміну від лабораторних дослідів практичні роботи проводяться відразу ж після вивчення відповідних питань програми, якоїсь підтеми, теми, або розділу. Інакше вони втратять свою методичну цінність.

Учні виконують досліді на основі вже відомого їм матеріалу, вони заздалегідь знають, що вони будуть виконувати під час практичної роботи.

Лабораторні досліді проводяться під час вивчення нового матеріалу, а практична робота вже вивченого, тому лабораторні досліді не оцінюються, а практичні роботи мають контролюючий характер, виконуються на оцінку.

Практичні роботи оцінюються на основі їхніх звітів та спостережень учителя. Групові практичні роботи оцінюються на основі спостережень і оцінювання діяльності, та звіту, котрий перевіряє вчитель.

У ході практичної роботи учитель уважно спостерігає за учнями та фіксує правильність виконання прийомів та операцій, які учні повинні виконати.

Прізвище та ім'я учня	Дія			Уміння зважувати, відміряти, переливати, набирати речовин	Написання звіту (висновків)
	Дотримання правил БЖД.	Робота з лабораторним обладнанням	Проведення хімічного експерименту		
Сидоров Олег	+	+	-	0	+
	(правильно)	(правильно)	(не правильно)	(дія не виконана)	(правильно)

Це дозволяє учителеві об'єктивно оцінювати кожного учня.

Після практичної роботи кожен учень складає звіт. Звіт пишеться у класі, а не вдома.

Звіт повинен відповідати таким вимогам:

- Правильність проведених спостережень.
- Точність висновків.
- Якісне зовнішнє оформлення (розміщення записів охайність, зручність читання).
- Висока якість зарисовок.
- Чітка форма вираження думки (стилістичність, точність, правильна побудова фраз, грамотність).

Враховуючи якість звіту, якість практичних умінь, навичок, і критерій оцінювання навчальних досягнень учнів з хімії, оцінюється виконання практичних робіт.

Звіти перевіряються до наступного уроку, поки учні добре пам'ятають їх зміст і цікавляться результатами.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 9 та 11 класів базується на критеріях оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН від 21.08.2013 №1222.

Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів/учениць у позанавчальний час не рекомендується більше: у 7-9 класах – 1,5 години; 10–11 класах – 2 години. (Розділ V, пункт 6 наказу МОЗ України № 2205 від 25.09.2020 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»).

Практичні роботи оцінюються всі та виконуються в зошиті для практичних робіт або на окремих аркушах та зберігаються в кабінеті хімії протягом навчального року. **Лабораторні** досліді оцінюються вибірково, на розсуд вчителя. Відпрацювання пропущених практичних робіт проводити недоцільно.

Оцінка за ведення зошитів з хімії не передбачена, але домашні завдання та робота на уроці пишеться в робочому зошиті.

Обов'язковим є проведення мінімум однієї контрольної роботи на семестр. Контрольні роботи виконуються в зошиті для контрольних робіт або на окремих аркушах та зберігаються в кабінеті хімії протягом навчального року. Відпрацювання пропущеної учнем контрольної роботи є недоцільним.

Обов'язковим видом оцінювання є формувальне оцінювання яке відбувається постійно в процесі навчання та показує індивідуальний поступ кожного учня.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми та динаміка успішності учнів/учениць.

Семестрове оцінювання здійснюється наприкінці семестру на підставі тематичних оцінок.

Річне оцінювання здійснюється за результатами семестрового оцінювання за I та II семестри.